

ชื่อวิทยานิพนธ์ : การใช้โปรแกรมการฝึกอบรมตามแนวภavana ๔ ต่อการเสริมสร้าง
สุขภาวะทางปัญญาของนักศึกษาพยาบาล

ผู้วิจัย : นาวาโทหญิง สรชา ตันติเวชกุล

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

- : พระราชปริยัติมุนี (เทียบ สิริญาโณ), ผศ.ดร., ป.ธ.๙,
M.A. (Pali & Sanskrit), Ph.D. (Pali)
- : ดร.อรชร ไกรจักร์, บธ.บ. (การตลาด) บธ.ม. (การตลาด)
ป.บัณฑิต (พระไตรปิฎกศึกษา) พธ.ด. (พระพุทธศาสนา)

วันสำเร็จการศึกษา : ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๑

บทคัดย่อ

การศึกษา “การใช้โปรแกรมการฝึกอบรมตามแนวภavana ๔ ต่อการเสริมสร้างสุขภาวะทางปัญญาของนักศึกษาพยาบาล” มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลของการใช้โปรแกรมการฝึกอบรมตามแนวภavana ๔ ต่อการเสริมสร้างสุขภาวะทางปัญญาของนักศึกษาพยาบาล การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณใช้รูปแบบการวิจัยกึ่งทดลอง โดยดำเนินการวิจัยตามแบบแผนวิจัย One Group Pretest-Posttest Design กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ของวิทยาลัยพยาบาลกองทัพอากาศที่กำลังศึกษาชั้นปีที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๙ จำนวน ๑๕ คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างได้รับการทดลองใช้โปรแกรมการอบรมตามแนวภavana ๔ ประกอบด้วยกิจกรรมย่อย ๗ กิจกรรม รวม ๙ วัน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และ Dependent Student T-test ในการทดสอบความแตกต่างของสุขภาวะทางปัญญาของกลุ่มตัวอย่างก่อน และ หลังการทดลอง

ผลการวิจัย พบว่า การใช้โปรแกรมการฝึกอบรมตามแนวภavana ๔ ต่อการเสริมสร้างสุขภาวะทางปัญญา ซึ่งในงานวิจัยนี้หมายถึง การแสดงออกถึงการดำเนินชีวิตอย่างรู้ ตื่น และเบิกบาน หลังฝึกหัดที่สูงกว่าก่อนฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๐๑ และการใช้โปรแกรมการฝึกอบรมตามแนวภavana ๔ ต่อการเสริมสร้างสุขภาวะทางปัญญาหลังฝึก ๔ สัปดาห์ สูงกว่าก่อนฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๐๑

ข้อเสนอแนะ ที่ได้จากการวิจัยนี้ คือ สถาบันการศึกษาพยาบาลควรจัดการฝึกอบรมตามแนวภavana ๔ ให้กับนักศึกษาพยาบาล โดยการพัฒนากิจกรรมให้มีทักษะที่จะดำเนินกิจกรรมตามแนวภavana ๔ เพื่อการประสานกับพระภิกษุสงฆ์และองค์กรทางพระพุทธศาสนา ก่อนที่จะเริ่มกิจกรรมการฝึกอบรมตามแนวภavana ๔ ต่อการเสริมสร้างสุขภาวะทางปัญญาอย่างเป็นรูปธรรม

Thesis Title : An Application of the Four Bhāvanā Program for Enhancing Intellectual Well-being of Nursing Students

Researcher : Commander Sorracha Tantivetjakul

Degree : Master of Arts (Buddhist Studies)

Thesis Supervisory Committee

: Phra Rajapariyattimuni, Asst. Prof. Dr.,
Pali IX, M.A. (Pali & Sanskrit), Ph.D. (Pali)

: Dr. Orachorn Krichackra, B.A. (Marketing) M.B.A. (Marketing)
Grad. Dip. (Tipitaka Studies), Ph.D. (Buddhist Studies)

Date of Graduation : March 10, 2018

Abstract

This thesis entitled ‘An Application of the *Four Bhāvanā* Program for Enhancing Intellectual Well-being of Nursing Students’. The objective is to study the effects of using training program based on *Four Bhāvanā-s* on intellectual well-being of nursing students. This research was a quantitative research done by a quasi-experimental design along with capacity of one group pretest-posttest design, fifteen populations of first-year students of The Royal Thai Navy College of Nursing were used. The samples were tested by applying the application of the *Four Bhāvanā* Program consisting of seven activities in nine days. The data were collected through the questionnaire, and was analyzed by the Dependent Student T-test to show the differences between pre-test and post-test cognitive performance.

An Application of the *Four Bhāvanā* Program was operated for practice the expressions of awakening. The study indicates that the levels of awakening expression after practicing immediately and after practicing for four weeks were significantly higher than before the implementation by 0.001 level.

The suggestions gained from this research were that the nursing education institutes should organize training program based on *Four Bhāvanā-s* for nursing students by developing skilled staff for organizing the application of the *Four Bhāvanā* and also collaboration with Buddhist specialists and coordination among religious organizations. Those activities can be held before start activities of the application of the *Four Bhāvanā-s* in order to concretely improve intellectual well-being.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จดังที่ปรากฏ จากการได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยของสถาบันวิจัย พุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และจากความเอื้อเฟื้อ ความเมตตา อนุเคราะห์ช่วยเหลือจากบุคคลผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ซึ่งผู้วิจัยขอเอ่ยนามแสดงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ พระราชปริยัติมุนี, ผศ. ดร. คณบดีคณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในด้าน วิชาการและการจัดทำวิทยานิพนธ์ด้วยความเมตตาอย่างสูง และขอบพระคุณ ดร.อรชร ไกรจักร กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และอาจารย์ที่ปรึกษา ที่ท่านได้เสียสละเวลาให้คำแนะนำปรึกษา แก้ไข ปรับปรุง ช่วยเหลือในการดำเนินการวิจัย รวมทั้งให้กำลังใจมาโดยตลอดจนวิทยานิพนธ์สำเร็จ

ขอขอบพระคุณ พระมหาสมบุญ วุฑฒิโก, ดร. คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่กรุณาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์และอนุมัติให้วิทยานิพนธ์สำเร็จลง และขอบพระคุณ ผศ.ดร.แม่ชีกฤษณา รักษาโณ ผู้อำนวยการโครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา พร้อมทั้งคณาจารย์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่ให้ความรู้ทางพระพุทธศาสนาด้วยความเมตตาธรรม รวมถึงเจ้าหน้าที่ทุก ๆ ท่านของบัณฑิตวิทยาลัยฯ ที่ให้ความช่วยเหลือด้วยความเอื้ออาทรยิ่งตลอดหลักสูตร

ขอขอบพระคุณคณะผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้ พระสุธีรัตนบัณฑิต, รศ.ดร., ผศ.ดร.วุฒินันท์ กันทะเตียน, ดร.อำนาจ บัวศิริ, ดร.พรณี บุญประกอบ และ นาวาโทหญิง ดร.วิชรพร เขยสุวรรณ ที่อนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย และให้คำแนะนำที่มีประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์นี้

ขอขอบพระคุณ พระมหาปรีงค์ เมธิโน, ดร. และ พระมหานุกูล อภิบุญโณ, ดร. ที่ท่านเมตตาเป็นพระวิปัสสนาจารย์ และขอบพระคุณในความกรุณาของ พระมหาจุฬพล สารทสสี และ พระมหาขวัญชัย ปุตุติเสโส เป็นพระวิทยากรในงานวิจัยนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลพญาบาลกองทัพบก ที่อนุเคราะห์ในการเก็บ รวบรวมข้อมูลในขั้นพัฒนาเครื่องมือวิจัย ขอขอบคุณ ผู้อำนวยการยุวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทยฯ และ ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลกองทัพอากาศ ที่กรุณาให้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย

ขอขอบคุณ เพื่อนๆ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาพระพุทธศาสนา รุ่นที่ ๒๙ ทุกคน/คน โดยเฉพาะนาวาโทหญิง มลลิกา ชมสุวรรณ ที่เป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือสนับสนุนมาโดยตลอด

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณดีทั้งหลายที่เกิดจากการทำวิทยานิพนธ์นี้ น้อมบูชาคุณ พระรัตนตรัย คุณมารดาบิดา คุณอุปฌาย์อาจารย์ และคุณของผู้มีอุปการคุณทุกท่าน มา ณ โอกาสนี้

นาวาโทหญิง สรชา ตันติเวชกุล

๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑